

ANNALES SCIENTIA POLITICA

Vol. 10, No. 1, 2021

LAČNÝ, M.: Ethical governance in practice. Remišová, A.: *An integrated model of long-term development of business ethics in the Slovak business environment.* (book review). *Annales Scientia Politica*, Vol. 10, No. 1 (2021), pp. 68 – 69.

MARTIN LAČNÝ

Institute of Political Science
Faculty of Arts
University of Prešov
Slovak Republic
E-mail: martin.lacny@unipo.sk

ETICKÉ RIADENIE V PRAXI

Remišová, A.: *Integrovaný model dlhodobého rozvoja podnikateľskej etiky v slovenskom podnikateľskom prostredí*

Bratislava: Detail, 2021. 113 s.

ISBN 978-80-972519-7-0

MARTIN LAČNÝ

Institute of Political Science
Faculty of Arts
University of Prešov
Slovak Republic
E-mail: martin.lacny@unipo.sk

Problematika spoločenskej zodpovednosti podnikov (Corporate social responsibility – CSR) sa objavuje v spoločenskovednom diskurze v kontexte súdobého spoločenského a ekonomického vývoja od 50. rokov 20. storočia. V jednotlivých obdobiach, ktoré v rámci tohto diskurzu vieme zachytiť, sa do popredia dostávali viaceré kľúčové otázky, týkajúce sa vymedzenia subjektu, resp. subjektov a charakteru ich zodpovednosti, ako aj spôsobov efektívnej inštitucionalizácie etických princípov podporujúcich spoločenskú zodpovednosť v rámci strategickej architektúry podnikov, determinujúcej fundament ich správania.

Postupne, ako sa spoločenská zodpovednosť podnikov stávala jednou z dominantných tém podnikateľskej etiky ako interdisciplinárnej vednej oblasti, rástol v diskurze o CSR akcent na otázky týkajúce sa manažérskych činností a partikulárnych oblastí vzťahov so zamestnancami i environmentálneho rozmeru spoločenskej zodpovednosti podnikov. V ostatných rokoch registrujeme v danom diskurze okrem iných diskutovaných otázok snahu o precizovanie konceptu corporate citizenship, predstavujúceho ideový rámec pre rozvoj chápania CSR, ako aj pomerne ostrú polemiku o otázkach hodnotenia a reportovania spoločenskej zodpovednosti podnikov. Problematika

funkčnej etickej infraštruktúry podnikov i otázky hodnotenia a reportovania spoločenskej zodpovednosti podnikov pritom predstavujú dôležité praktické oblasti, od zvládnutia ktorých závisí celková úspešnosť aplikácie princípov spoločenskej zodpovednosti. Kľúčovou výzvou v diskurze o spoločenskej zodpovednosti podnikov, zasadenom do širšieho kontextu etickej reflexie ekonomických aktivít a vzťahov, pritom naďalej ostáva snaha o definovanie a implementáciu podmienok férového ekonomického systému. Na jednej strane sme v súčasnosti svedkami dlhodobo pretrvávajúcej vágnosti pri definovaní a nejednoty pri vymedzovaní obsahu spoločenskej zodpovednosti podnikov. Na strane druhej môžeme konštatovať neustále rastúci záujem firiem o imidž spoločensky zodpovedného subjektu (nakoľko zisk v mnohých ohľadoch závisí od reputácie) a tendenciu propagovať nové koncepty CSR zo strany aktivistov s rôznorodým backgroundom. Jednoducho povedané, ide o atmosféru, v ktorej pokiaľ chce byť moderné kapitalistické podnikanie spoločensky akceptovateľné a teda životaschopné, musí vykazovať „ľudskú tvár“.

Monografia renomovanej slovenskej autorky prináša praktické uchopenie problematiky etického riadenia v podnikoch, zasadené do reálií podnikateľského prostredia na Slovensku.

Obsahuje fundovaný, systematický súhrn poznatkov o implementovaní a dlhodobom rozvoji etickej infraštruktúry v podnikoch, ktorý sa koncentruje do podoby integrovaného modelu dlhodobého rozvoja podnikateľskej etiky (IMDRE). Navrhnutý model, resp. modely, koncipované s ohľadom na špecifiká veľkých, stredných, malých a mikro-organizácií, boli konštruované na základe výsledkov kritickej analýzy kvalitatívneho, ako aj kvantitatívneho výskumu a syntetizujú skúsenosti podnikov, profesijných, zamestnávateľských a neziskových organizácií s neetickými problémami v prostredí SR a praktické skúsenosti so zavádzaním etiky do organizačnej kultúry.

Jednotlivé piliere IMDRE zahŕňajú etický vrcholový manažment a etický program organizácie, pričom sa autorka detailne venuje predovšetkým problematike riadenia etiky v organizácii, príslušným subjektom, ich kompetenciám a zodpovednostiam. Aplikačný význam modelu a praktické uchopenie danej problematiky v predkladanej monografii podčiarkuje okrem iného i autorkin pohľad na etickú infraštruktúru podniku z procesného hľadiska, zachytávajúci aktivity zabezpečujúce fungovanie všetkých prvkov etického programu, ako aj aktivity zabezpečujúce prienik etiky do všetkých procesov v organizácii.

Inštitucionalizované hodnoty a etické princípy sa v odbornom diskurze chápu ako efektívny nástroj strategického rozvoja organizácie, nástroj budovania dôvery a kolektívnej identity, reputácie férového hráča a ako dôležitý nástroj budovania značky. V súčasnej atmosfére sa doslova zdá, že úspešné organizácie zajať už nebudú môcť byť inštitúciami bez vlastnej tváre, ale budú sa musieť prezentovať, ako keby boli individuálnymi osobami – ako inteligentné subjekty s nepokriveným charakterom, ktoré spravodlivo narábajú s vlastnými zamestnancami a širokým okolím.

Najvýznamnejší a najpoužívanejší nástroj inštitucionalizácie etiky predstavujú v tomto ohľade stále etické kódexy, prostredníctvom ktorých organizácia, podnik, či iná skupina ľudí dáva svojim členom i okoliu na vedomie, že etika sa stala nevyhnutnou súčasťou jej činnosti. Za zvlášť prínosnú je z tohto hľadiska možné označiť deviatu kapitolu monografie A. Remišovej, ktorá predstavuje praktický návod pre vytvorenie vlastného etického kódexu ako kľúčového prvku každého etického pro-

gramu organizácie. Aj v prípade tohto „manuálu“ pre tvorbu a správnu implementáciu etického kódexu autorka zohľadňuje špecifiká vyplývajúce z rôznej veľkosti podnikov.

Autorka sa v jednotlivých kapitolách snaží prezentovať danú problematiku prístupnou formou, zohľadňujúcou praktické potreby čitateľov z prostredia podnikateľskej praxe, pre ktorých je tento odborný text primárne určený. Rýdzo ekonomickú argumentáciu sa snaží zasadiť do kontextu interdisciplinárnych relácií sociológie a podnikateľskej etiky. Vychádza pritom z relevantných domácich i zahraničných zdrojov, mapujúcich predmetný diskurz.